

Ontwerpbesluit Van Oordt's Mersken

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2008/23/EG van 12 november 2007 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van een eerste bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 12);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Van Oordt's Mersken**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
 - H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
 - H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H1145 Grote modderkruiper
 - H1149 Kleine modderkruiper

Artikel 2

Het besluit tot aanwijzing van het gebied Van Oordt's Mersken e.o. als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 24 maart 2000 (N/2000/317; Stcrt. 2000, nr. 65) wordt als volgt gewijzigd:

- a. het aangewezen gebied wordt op de in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit beschreven wijze gewijzigd;

- b. de Nota van toelichting met uitzondering van de paragrafen 3.2, 4.1, 4.2 en 4.3 wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit;
- c. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 79/409/EEG:
 - A045 Brandgans
 - A151 Kemphaan
- d. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG:
 - A041 Kolgans
 - A050 Smient
 - A275 Paapje
- e. de kaart voor zover van toepassing op het in de aanhef genoemde besluit wordt ingetrokken.

Artikel 3

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart.
2. De in de artikelen 1 en 2 genoemde speciale beschermingszones vormen samen het Natura 2000-gebied **Van Oordt's Mersken**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in de onderstaande vestigingen van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

- Vestiging Noord: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN;
- Vestiging Oost: Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER;
- Vestiging West: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT;
- Vestiging Zuid: Keizersgracht 5, 5611 GB EINDHOVEN.

De terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen van de betreffende gemeente(n), in de kantoren van de waterschappen waaronder het gebied valt en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natura2000> en het zal bovendien worden bekendgemaakt in dag-, nieuws- en huis-aan-huisbladen.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken waarin opgenomen:

Nota van toelichting bij de aanwijzing van Van Oordt's Mersken als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede Nota van toelichting bij de wijziging van het besluit N/2000/317 tot aanwijzing van Van Oordt's Mersken e.o. als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1. INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Van Oordt's Mersken aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt met dit besluit het besluit tot de aanwijzing van Van Oordt's Mersken e.o. als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, inclusief de daarbij behorende Nota van toelichting, gewijzigd. Het betreft verder de vorming van het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken, hetgeen gebeurt door aan dit besluit instandhoudingsdoelstellingen toe te voegen.

In artikel 1 van het besluit staat de naam van het gebied en worden de habitattypen en soorten opgesomd, waarvoor het gebied is aangewezen.

Artikel 2 van het besluit vermeldt de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het eerder genomen besluit tot aanwijzing van het gebied onder de Vogelrichtlijn. Zo wordt de Nota van toelichting, behorende bij het bestaande Vogelrichtlijnbesluit, geheel of nagenoeg geheel ingetrokken en zover noodzakelijk vervangen door deze Nota van toelichting. Alleen de toelichting op de criteria die voor de aanwijzing van het gebied zijn gebruikt, wordt niet ingetrokken en zal in een appendix aan deze Nota worden gehecht. Daarnaast worden de vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied van belang is en waarvoor het wordt geacht te zijn aangewezen.

In artikel 3 van het besluit wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd en wordt bepaald dat er voor het gebied een bepaalde instandhoudingsdoelstelling verwezenlijkt dient te worden. Deze doelstelling heeft zowel betrekking op de in artikel 1 opgesomde habitattypen en habitatsoorten als op de in artikel 2 opgesomde vogelsoorten. De vogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn geselecteerd aan de hand van de criteria die destijds zijn gebruikt bij de aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden in 2000. Beide aanwijzingen tezamen vormen het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 4 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van toelichting worden de aanwijzingen op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld of die zijn doorgevoerd nadat het gebied als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en (vogel)soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent en worden de eventueel doorgevoerde wijzigingen van een toelichting voorzien.

Een belangrijk onderdeel van de Nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige habitattypen en soorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen ‘behoud’, ‘uitbreiding’ of ‘verbetering’ gebruikt. Voor een habitatype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitatype altijd in de vorm van ‘behoud’ of ‘uitbreiding’ van oppervlakte en van ‘behoud’ of ‘verbetering’ van kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied bepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort is altijd in de vorm van ‘behoud’ of ‘uitbreiding’ van omvang leefgebied en van ‘behoud’ of ‘verbetering van kwaliteit van leefgebied.

Daarnaast zijn aan de Nota van toelichting twee bijlagen toegevoegd. Ook de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de kwalificatie als speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrictlijn en van de toedeling van de instandhoudingsdoelstellingen.

2. AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Van Oordt's Mersken aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als “Habitatrictlijngebied”). Het gebied is in mei 2003 samen met het gebied Wijnjeterper Schar als één gebied aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn, waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam “Wijnjeterper Schar en Terwispeler Grootschar” en onder nummer NL2003050 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is onder meer aangewezen voor één prioritair habitatype in de zin van artikel 1 van de Habitatrictlijn. Het deelgebied Wijnjeterper Schar wordt in een andere procedure als zelfstandig Natura 2000-gebied aangewezen (landelijk gebiedsnummer 16).

Het gebied is op 24 maart 2000 (N/2000/317) onder de naam “Van Oordt's Mersken e.o.” ook aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (verder aangeduid als “Vogelrichtlijngebied”). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL9802046. Het bestaande Vogelrichtlijnbesluit N/2000/317 is door middel van dit besluit gewijzigd. Uit het Vogelrichtlijnbesluit overgenomen tekstdelen zijn in deze Nota van toelichting cursief gezet¹.

¹ De afkorting sbz (“speciale beschermingszone”) en de aanduiding “beschermingszone” zijn hierin vervangen door de term “Vogelrichtlijngebied”

Met betrekking tot het Vogelrichtlijngebied kan er in dit besluit naast mogelijke grenswijzigingen ook een wijziging plaatsvinden bij de vogelsoorten, waarvoor dit gebied destijds is aangewezen. Deze eventuele wijzigingen worden toegelicht in hoofdstuk 4 en bijlage B. In dit besluit worden alle vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied wordt geacht te zijn aangewezen.

Het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken (landelijk gebiedsnummer 15) omvat derhalve het Vogelrichtlijngebied Van Oordt's Mersken e.o. en het Habitatrictlijngebied Van Oordt's Mersken.

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006). Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008). Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura 2000-netwerk.

Het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken ligt in de provincie Fryslân en behoort tot het grondgebied van de gemeente Opsterland.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Van Oordt's Mersken ligt in de benedenloop van de laaglandbeek de Boarne (of Koningsdiep) en het aangrenzende laagveengebied. Het gebied ligt op de overgang van de zandgronden van de Friese Wouden naar het Lage Midden. De volledige beekdalgradiënt van zandgrond, via kwelzone tot overstromd laagveen komt in het gebied voor. In het winterhalfjaar staat een groot deel van de beekdalgraslanden langs het Koningsdiep onder water.

Het oude ontginningspatroon is er grotendeels bewaard gebleven. Karakteristiek voor het beekdal zijn de hoger gelegen vaak beboste zandgronden langs de flanken, en de lager gelegen natte graslanden langs de beek. In het algemeen heeft het dal een weids en open karakter. Het terrein kent een kleinschalige afwisseling van moerassen en diverse typen grasland, waaronder blauwgraslanden, dotterbloemhooilanden en grote zeggenvetigaties. Langs het Koningsdiep komen voornamelijk rietbegroeiingen voor.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Van Oordt's Mersken behoort tot het Natura 2000-landschap 'Beekdalen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Van Oordt's Mersken is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie paragraaf 4.4). Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede

nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.²

De grenzen van een Vogelrichtlijngebied worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoopeisen van de betrokken vogelsoorten.

Van Oordt's Mersken e.o. is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van beekdalgraslanden aan weerszijden van het Koningsdiep, die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het vormt het leefgebied van een soort van Bijlage I (art. 4.1) en fungeert tevens als broedgebied, overwinteringsgebied, voedselgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan van bedoelde vogelsoorten.

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Op hoofdlijnen omvat het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken de polder de Dulf, Boarnedal en Bouwespolder en de natuureservaten Mersken en Terwispeler Groot-schar. Het Habitatrictlijngebied is kleiner en omvat niet het gedeelte ten noorden van het Koningsdiep. Het Habitatrictlijngebied is in 2003 aangemeld als onderdeel van het Habitatrictlijngebied Wijnjeterper Schar en Terwispeler Groot-schar. Bij de samenvoeging van Habitatrictlijngebieden en Vogelrichtlijngebieden tot Natura 2000-gebieden is Terwispeler Groot-schar samengevoegd met het Vogelrichtlijngebied Van Oordt's Mersken en is Wijnjeterper Schar (landelijk gebiedsnummer 16) een afzonderlijk gebied geworden.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied en het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten aangepast:

- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Bestaande bebouwing, die reeds tekstueel was geëxclaveerd, is waar mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht. Dit betreft percelen³ waar volgens de topografische kaart of op grond van luchtfoto's bebouwing aanwezig is en die verder bestaan uit tuinen of erven die behoren bij het betreffende bebouwde perceel.
- Rijksweg A7 die het gebied over een afstand van ongeveer 2 km doorsnijdt, is inclusief de op- en afritten ook op de kaart geëxclaveerd.
- Overige verharde wegen, die ook reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied ook zoveel mogelijk op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- Verschillen (< 25 ha) tussen Vogel- en Habitatrictlijngebied zijn opgeheven door de meest ruime grens aan te houden.

² Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

³ Op de topografische kaart (TOP10-versie, 2005) aangeduid als "Overig bodemgebruik" en "Weiland"

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van 846 ha. Daarvan is 846 ha aangewezen onder de Vogelrichtlijn en is 423 ha aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Deze cijfers betreffen bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Dit geldt ook voor grensoverschrijdende gebieden in Duitsland en België. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden. In geval van buitenlandse gebieden betreft dit documentatie die door de betreffende deelstaten van Duitsland (Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen) en gewesten van België (Vlaanderen en Wallonië) zijn gepubliceerd.

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, tuinen, erven, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 is afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde. **Gebouw:** elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk:** elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- **Verhardingen** (van kunstmatige aard) kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen en steenglooiingen. **Wegen** betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- **Hoofdspoorwegen** betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) zal het definitieve aanwijzingsbesluit voor wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn

gelegen, in de kadastrale registratie als beperking worden ingeschreven. Kadastrale percelen die over een breedte van minder dan 5 meter overlappen met het aangewezen gebied worden geacht daarvan geen deel uit te maken. Dit betekent dat bij de definitieve aanwijzing aldaar de kadastrale lijn zal worden aangehouden. Hierbij wordt er vanuitgegaan dat de kadastrale lijn een betrouwbare grens vormt tussen verschillende terreintypen voortkomend uit verschillen in grondgebruik (bv. een wegberm langs een graslandperceel).

Met betrekking tot het grensverloop langs hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen indien dergelijke wateren een ecologisch en/of waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige waterafhankelijke habitattypen en/of leefgebieden van soorten.
- Waar de buitengrens van een (deelgebied van een) Habitatrichtlijngebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenkruinlijn (aan de gebiedszijde) tenzij het betreffende dijktaalud geen actuele of potentiële betekenis heeft voor de instandhouding van het gebied.
- In de overige gevallen waar de buitengrens samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk (aan de gebiedszijde).
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

4. NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied wordt in de paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en Habitatrichtlijnsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. Paragraaf 4.2.3 vermeldt de vogelsoorten waarvoor het gebied onder de Vogelrichtlijn is aangewezen. Op alle vermelde habitattypen en soorten is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).

Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrichtlijngebied van toepassing zijn. Tenslotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I⁴)

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrictlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrictlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarvoor de betreffende habitattypen zijn aangemeld. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze nota van toelichting.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
Verkorte naam Vochtige heiden

betreft het subtype:

H4010A Vochtige heiden (*hogere zandgronden*)

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
Verkorte naam Heischrale graslanden

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
Verkorte naam Blauwgraslanden

4.2.2 Habitatrictlijn: soorten (bijlage II⁴)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrictlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarvoor de betreffende soorten zijn aangemeld. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze nota van toelichting.

H1145 Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*)

H1149 Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)

4.2.3 Vogelrichtlijn: vogelsoorten (bijlage I en artikel 4.2)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn⁵:

A045 Brandgans (*Branta leucopsis*)

A151 Kemphaan (*Philomachus pugnax*)

Andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als broed-, rui- en/of overwinteringsgebied en rustplaatsen in hun trekzones (artikel 4.2):

⁴ Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PB EG L 80, 21.3.2007, p. 15).

⁵ laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405

A041	Kolgans (<i>Anser albifrons</i>)
A050	Smient (<i>Anas penelope</i>)
A275	Paapje (<i>Saxicola rubetra</i>)

In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarin de betreffende vogelsoorten zijn opgenomen. Wijzigingen ten opzichte van de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (2000) zijn verklaard in bijlage B.2 van deze nota van toelichting.

4.3 Habitatrichtlijn: selectiecriteria

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)

Voor niet-prioritaire habitattypen zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de vijf belangrijkste gebieden geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van “drie belangrijkste gebieden” per subtype. Voor prioritaire habitattypen⁶ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden” en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van “vijf belangrijkste gebieden” per subtype. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁷. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitatype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding⁸ (zie ook bijlage B.3).

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de vijf belangrijkste gebieden geselecteerd. Voor prioritaire soorten⁶ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden”. Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁹. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding (zie ook bijlage B.3).

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrichtlijngebied

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Het habitatype vochtige heiden (hogere zandgronden) (H4010A) komt voor in Terwispeler Grootshar. Blauwgraslanden (H6410) komt voor op enkele percelen in het

⁶ In bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje

⁷ Habitattypen waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: slijkgrasvelden (H1320) en ruigten en zomen, *moerasspirea* (H6430A) en ruigten en zomen, *droge bosranden* (H6430C).

⁸ De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003)

⁹ Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeepek (H1095), elft (H1102), zalm (1106), bittervoorn (H1134), kleine modderkruiper (H1149) en platte schijfhoren (H4056).

oostelijk deel (Mersken/ Hege Gaesten) van het gebied, terwijl in Polder De Dulf alleen nog kensoorten als spaanse ruiters, blauwe zegge en melkvioltje aanwezig zijn. In het verleden kwamen *heischrale graslanden (H6230) goed ontwikkeld voor op overgangen van vochtige heide naar blauwgrasland, maar tegenwoordig zijn in het oostelijk deel van het gebied nog slechts restanten aanwezig in de vorm van rompgemeenschappen of associatiefragmenten uit het borstelgrasverbond.

De poldervissen (grote modderkruiper (H1145) en kleine modderkruiper (H1149) komen verspreid in het gebied voor in sloten.

5 Instandhoudingsdoelstellingen

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Tevens is daarbij aangegeven welke habitattypen en of soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en soorten. Voor een beperkt aantal soorten en habitattypen zijn op basis van artikel 10a, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 ‘complementaire doelen’ geformuleerd. Het betreft soorten en habitattypen die onder druk staan en waarvoor Nederland in Europees verband een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. Dit betekent dat aan een beperkt aantal Vogelrichtlijngebieden Habitatrichtlijndoelen zijn toegekend (en andersom) en dat aan een beperkt aantal Habitatrichtlijngebieden ‘ontwikkeldoelen’ zijn toegekend. Met behulp van deze complementaire doelen is de realisering van de landelijke doelen voldoende gewaarborgd. Deze doelen maken volwaardig onderdeel uit van de aanwijzingsbesluiten, maar de habitattypen en soorten worden niet aangemeld bij de Europese Commissie.

Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen¹⁰, op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, hun landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden, kernopgaven geformuleerd. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ('richting geven') en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen

H4010 Vochtige heiden

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A)

Toelichting Het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) komt over een geringe oppervlakte voor in gradiënt met blauwgraslanden en heischrale graslanden in het deelgebied Terwispeler Grootschar.

H6230 *Heischrale graslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype heischrale graslanden komt over een geringe oppervlakte voor in mozaïek met begroeiingen van het habitatype H6410 blauwgraslanden. Bij verbetering kwaliteit van het habitatype H6410 blauwgraslanden kunnen de Heischrale graslanden meeliften. Wegens de landelijke zeer ongunstige staat van instandhouding wordt uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit nagestreefd.

H6410 Blauwgraslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

¹⁰ Het Natura 2000-landschap van het gebied waarop dit besluit betrekking heeft, staat vermeld in paragraaf 3.2 van deze nota van toelichting

Toelichting Het habitatype blauwgraslanden komt voor op de overgang van zand naar beekdal en in het laagveen. Het type is gedeeltelijk goed ontwikkeld in een heischrale variant. Op geplagde delen komt opvallend veel Melkviooltje voor. Wegens de landelijke zeer ongunstige staat van instandhouding wordt uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit nagestreefd.

5.4 Habitatrictlijn: soorten

H1145 Grote modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De grote modderkruiper komt voor in het dal van de Boarne. De populatie is van belang gezien het beperkt aantal vindplaatsen in Fryslân.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper komt voor in het dal van de Boarne. De populatie is van belang gezien het beperkt aantal vindplaatsen in Fryslân.

5.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A151 Kemphaan

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting Van oudsher is de kemphaan bekend als broedvogel in Van Oordt's Mersken. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is voor de kemphaan een doel voor uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese Merengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A275 Paapje

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 5 paren.

Toelichting Van oudsher is het paapje een broedvogel in Van Oordt's Mersken. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is voor het paapje een doel voor uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Fries-Drentse grensstreek ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 5.000 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kolganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. Sinds midden jaren tachtig zijn de aantallen kolganzen sterk toegenomen.

A045 Brandgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 4.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen brandganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft voor de soort betrekking op de foerageerfunctie. De slaapplaatsfunctie is mogelijk belangrijker, maar trendgegevens en een seizoensgemiddelde hiervan ontbreken. Van Oordt's Mersken levert vermoedelijk één van de grootste bijdragen als slaapplaats voor de brandgans in Nederland; in de periode 99/00-03/04 is een seizoensmaximum van 35.000 vogels geteld.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 6.400 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft onder andere een functie als slaapplaats en als foerageergebied. De beschikbare tellingen vertonen geen compleet beeld maar lijken te duiden op een sterke toename van de aantallen smienten sinds het begin van de jaren negentig.

Toelichting op wijzigingen Natura 2000-waarden, op selectie als Habitatrictlijngebied en op toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

- B1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrictlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)
- B2. Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van eerdere aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (paragraaf 4.2.3)
- B3. Toepassing selectiecriteria Habitatrictlijngebieden (paragraaf 4.3)
- B4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van de aanmelding als Habitatrictlijngebied

- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) is het gebied ook aangewezen voor het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A). Het gebied komt volgens de gehanteerde definitie voor in het gebied.
- In afwijking van de aanmelding als Habitatrictlijngebied is het gebied niet aangewezen voor de habitatype droge heiden (H4030). Dit habitatype is door herbegrenzing van het gebied buiten de begrenzing gevallen.

B2. Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van eerdere aanwijzing als Vogelrichtlijngebied

De vogelsoorten waarvoor het gebied in 2000 is aangewezen, zijn ontleend aan SOVON (2000)¹¹. De criteria die daarin zijn opgenomen zijn ontleend aan de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn 2000¹². Voor eventuele aanpassing van de betreffende vogelsoorten is gebruik gemaakt van SOVON & CBS (2006)¹³ waarin de ontwikkeling van vogelaantallen in de laatste decennia is beschreven. Dit rapport heeft ten grondslag gelegen aan de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoorten. In bijlage 1 van dit rapport zijn de verschillen aangegeven tussen de soortenlijsten per gebied die in beide rapporten zijn opgenomen.

- In vergelijking met de oorspronkelijke aanwijzing van maart 2000 is de grutto (A156) als niet-broedvogel niet meer opgenomen. Opname van deze soort in dit gebied was gebaseerd op een onvolledige dataset. Het gebied blijkt op grond van recente gegevens van marginale betekenis voor de landelijke staat van instandhouding van deze soort als niet-broedvogel en er is geen landelijke verbeteropgave.
- In aanvulling op de oorspronkelijke aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied van maart 2000 is de kempaan (A151) toegevoegd. De soort is van oudsher bekend als broedvogel in het gebied. Door gebrek aan telgegevens in de periode 1993-1997 was de soort niet eerder opgenomen in de eerdere aanwijzing als Vogelrichtlijngebied.

B.3 Toepassing selectiecriteria Habitatrictlijngebieden

H6230 *Heischrale graslanden

Voor de aanmelding van Habitatrictlijngebieden (2003) zijn voor dit prioritaire habitatype, dat sterk verspreid over de verschillende Natura 2000-landschappen voorkomt, de volgende tien

¹¹ Belangrijke vogelgebieden in Nederland 1993-97. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

¹² Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000), bijlage 1, Selectiecriteria en methode van begrenzing

¹³ Trends van vogelaantallen in het Nederlandse Natura 2000-netwerk. Centraal Bureau voor de Statistiek & SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

gebieden geselecteerd: Terwispeler Groot-schar en Wijnjeterper Schar¹⁴ (015-016), Drentsche Aa-gebied (025), Havelte-Oost (029), Borkeld (044), Veluwe (057), Willinks Weust (062), Zwanenwater & Pettemerduinen (085), Bemelerberg & Schiepersberg (156), Geuldal (157) en Sint Pietersberg & Jekerdal (159).

De grootste oppervlakten (meer dan 2% van de landelijke oppervlakte, circa 100 ha) zijn gelegen in Drentsche Aa-gebied (025), Havelte-Oost (029), Bargerveen (033), Bergvennen & Brecklenkampse Veld (046), Borkeld (044), Veluwe (057), Bemelerberg & Schiepersberg (156), Geuldal (157) en Sint Pietersberg & Jekerdal (159).

Het volgende gebied (inmiddels in twee gebieden gesplitst) wordt ook tot de tien “belangrijkste” gerekend wegens de aanwezige kwaliteit: Wijnjeterperschar (016) en Terwispeler Groot-schar (thans deelgebied van Van Oordt's Mersken, 015) met complete gradiënten van vochtige heide, heischraal grasland naar blauwgrasland en bijzondere soorten als valkruid en welriekende nachtorchis.

Uit een oogpunt van voldoende geografische spreiding kunnen hieraan nog twee gebieden in het Natura 2000-landschap Duinen worden toegevoegd: Duinen Terschelling (002) en Zwanenwater & Pettemerduinen (085).

H6410 Blauwgraslanden

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden zijn voor dit habitatype vijf gebieden geselecteerd: Terwispeler Groot-schar en Wijnjeterper Schar (015-016¹⁴), Olde Maten en Veerslootslanden (037), Dinkelland (049), Bennekomse Meent¹⁵ (065) en Bruuk (069). De landelijke oppervlakte van dit habitatype bedraagt niet veel meer dan 100 ha waarvan ongeveer de helft van goede kwaliteit. Op grond van recente gegevens met name over het kwaliteitsaspect, herbegrenzing van gebieden, aanpassing definitie van het habitatype (o.a. afgrenzing ten opzichte van kalkmoerassen en heischrale graslanden, respectievelijk H7230 en H6230) én inschatting van de herstelkansen worden de volgende gebieden als “belangrijkste” beschouwd:

- In de Bruuk (069) is de grootste oppervlakte aanwezig (> 15 ha), waarvan een groot deel goed ontwikkeld is. De kansen op uitbreiding en verbetering kwaliteit zijn groot (en deels al in ontwikkeling). Het habitatype komt voor in twee vormen, te weten als blauwgrasland en veldrus-schraalland. De laatste vorm is nergens anders in ons land zo goed ontwikkeld.
- In het gebied Binnenveld (065) (voorheen Bennekomse Meent) is een aanzienlijke oppervlakte aanwezig (6-7 ha) waarvan ongeveer de helft goed ontwikkeld is en waar substantiële uitbreiding kan worden gerealiseerd.
- Olde Maten en Veerslootslanden (037) herbergt ongeveer 5 ha blauwgrasland, ten dele goed ontwikkeld met bijzondere soorten als knotszegge en parnassia. Het aangrenzende gebied Wieden (035) heeft weliswaar een grotere oppervlakte maar minder bijzondere soorten. Verder worden de herstelkansen daar lager ingeschat.
- In het gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103) is door de uitbreiding met het aangrenzende beschermde natuurmonument De Meije de oppervlakte blauwgrasland in dit gebied toegenomen tot ongeveer 5 ha, waardoor dit gebied het belangrijkste gebied in het westen van het land is geworden met als bijzondere soort knotszegge.
- Wijnjeterper Schar en Terwispeler Groot-schar (nu onderdeel van Van Oordts Mersken) herbergen in totaal ruim 5 ha blauwgrasland, deels van goede kwaliteit met bijzondere soorten als knotszegge en vlozegge.

¹⁴ Dit gebied is bij de samenvoeging van Habitat- en Vogelrichtlijngebieden tot Natura 2000-gebieden in twee delen gesplitst: Wijnjeterper Schar (16) en Terwispeler Groot-schar dat gelegen is binnen het Vogelrichtlijngebied Van Oordt's Mersken (15). Bij de onderbouwing van de selectie worden beide gebieden nog als één Habitatrichtlijngebied beschouwd.

¹⁵ Dit gebied heet nu Binnenveld.

Het habitatype blauwgraslanden komt verspreid over het land in diverse Natura 2000-landschappen voor waardoor de ecologische variatie van dit schaarse habitatype onvoldoende door deze selectie wordt afgedekt. Met het oog op geografische spreiding worden daarom nog twee gebieden voor de Natura 2000-landschappen Beekdalen en Rivierengebied toegevoegd:

- Dinkelland (049) (Natura 2000 landschap Beekdalen, Midden¹⁶), in het deelgebied Punthuizen is een kleine oppervlakte (1,5 ha) blauwgraslanden van bijzondere kwaliteit aanwezig met bijzondere soorten als moeraswespenorchis, wijdbloeiende rus en moerassemele.
- Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132) (Natura 2000 landschap Beekdalen, Midden¹⁶) met een aanzienlijke oppervlakte (6 ha) van deels goede kwaliteit. Het betreft een van de weinige voorbeelden van blauwgrasland met grote pimpernel en draadrus.

B4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen

De hier vermelde gebiedsdoelen van de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van onderhavig besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten worden beschouwd als ‘indicatieve’ opgaven en kunnen nog aan verandering onderhevig zijn.

In dit onderdeel wordt voor ieder habitatype, habitatsoort, broedvogelsoort en niet-broedvogelsoort waarvoor onderhavig gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk als in alle gebieden een behoudsopgave is gesteld zijn samengevat in één tabel. Waar in de vogeltabellen wordt geschreven A...b betreft het een broedvogel en waar wordt geschreven A...n betreft het een niet-broedvogel. Regels in cursief betreffen complementaire doelen (toelichting in Natura 2000 Doelendocument, paragraaf 3.3).

Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding (Svl) van betreffende habitatype of (vogel)soort genoemd. Indien de landelijke doelstelling van betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd. Indien de instandhoudingsdoelstelling van onderhavig gebied afwijkt van de landelijke doelstelling dan is dit nader gemotiveerd.

4.1 Habitatrictlijn: habitatypen

Habitatype H4010A – Vochtige heiden (<i>hogere zandgronden</i>)				
Landelijke doelstelling: behoud ^{a)} oppervlakte en verbetering kwaliteit				
gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
015	Van Oordt's Mersken	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
023	Fochteloërveen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
024	Witterveld	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
026	Drouwenezand	behoud	behoud	ontwerpbesluit
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
029	Havelte-Oost	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
030	Dwingelderveld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
032	Mantingerzand	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

¹⁶ Voor de selectie is de Natura 2000-landschappen Hogere Zandgronden/ Beekdalen ingedeeld in drie regio's: Noord (Groningen, Friesland, Drenthe), Midden (Gelderland, Twente), Zuid (Noord Brabant, Limburg).

033	Bargerveen	behoud	behoud	concept-ontwerp
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
040	Engbertsdijksvenen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
042	Sallandse Heuvelrug	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
043	Wierdense Veld	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
044	Borkeld	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	behoud	behoud	ontwerpbesluit
048	Lemselermaten	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
052	Boddenbroek	behoud	behoud	ontwerpbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
054	Witte Veen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
055	Aamsveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
059	Teeselinkven	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
061	Korenburgerveen	behoud	behoud	concept-ontwerp
062	Willinks Weust	behoud	behoud	ontwerpbesluit
080	Groot Zandbrink	behoud	behoud	concept-ontwerp
128	Brabantse Wal	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
134	Regte Heide & Riels Laag	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
135	Kempenland-West	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
137	Strabrechtse Heide & Beuven	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
145	Maasduinen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
155	Brunsummerheide	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit

(a) Lokaal uitbreiding oppervlakte

De staat van instandhouding van het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Van Oordt's Mersken sluit aan bij de landelijke doelstelling.

Habitatype H6230 – Heischrale graslanden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
029	Havelte-Oost	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

030	Dwingelderveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
032	Mantingerzand	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
033	Bargerveen	behoud	behoud	concept-ontwerp
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	behoud	behoud	ontwerpbesluit
042	Sallandse Heuvelrug	behoud	behoud	ontwerpbesluit
044	Borkeld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
055	Aamsveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
062	Willinks Weust	behoud	behoud	ontwerpbesluit
069	Bruuk	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
080	Groot Zandbrink	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
153	Bunder- en Elsloërbos	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
155	Brunsummerheide	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
156	Bemelerberg & Schiepersberg	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
159	Sint Pietersberg & Jekerdal	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
160	Savelsbos	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van het habitatype H6410 blauwgraslanden is toegestaan.

De staat van instandhouding van het habitatype heischrale graslanden is beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Van Oordt's Mersken sluit aan op de landelijke doelstelling.

Habitatype H6410 - Blauwgraslanden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
021	Lieftinghsbroek	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	behoud	behoud	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

051	Lonnekermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
061	Korenburerveen	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
062	Willinks Weust	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
065	Binnenveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
069	Bruuk	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
080	Groot Zandbrink	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
084	Duinen Den Helder - Callantsoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
107	<i>Donkse Laagten</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
116	Kop van Schouwen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het habitatype is op het aspect kwaliteit beoordeeld als 'zeer ongunstig' en op de overige aspecten 'matig ongunstig'. De doelstelling voor gebied Van Oordt's Mersken sluit aan op de landelijke doelstelling.

4.2. Habitatrictlijn: soorten

H1145 – Grote modderkruiper					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie					
Gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
020	<i>Zuidlaardermeergebied</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	uitbreiding	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
056	<i>Arkemheen</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	ontwerpbesluit
066	<i>Uiterwaarden Neder-Rijn</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
070	Zuider Lingedijk & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	uitbreiding	verbetering	behoud	ontwerpbesluit

074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
130	Langstraat	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de grote modderkruiper is beoordeeld als 'matig ongunstig'. De doelstelling in het gebied Van Oordt's Mersken wijkt af van de landelijke doelstelling, omdat uitbreiding van voor de geschikte wateren voor de grote modderkruiper hier niet reëel is en het aanwezige water van voldoende kwaliteit is.

H1149 – Kleine modderkruiper					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
Gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
065	Binnenveld	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
070	Zuider Lingedijk & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
071	Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud ^a	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
130	Langstraat	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
135	Kempenland-West	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
141	Oeffelter Meent	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattypen H1330 schorren en zilte graslanden of H6430 ruigten en zomen is toegestaan.

De staat van instandhouding voor de kleine modderkruiper is beoordeeld als 'gunstig'. De staat van instandhouding op het aspect populatie is onbekend.¹⁷ De doelstelling voor het gebied Van Oordt's Mersken sluit aan bij de landelijke instandhoudingsdoelstelling.

4.3 Vogelrichtlijn: broedvogels

Voor de doelen op gebiedsniveau die aangeven dat het leefgebied nog niet op orde is, is gekozen voor een "en/of" formulering. Daarmee wordt op het niveau van de Natura 2000-beheerplannen "ruimte gelaten" om te bepalen of ingezet wordt op uitbreiding omvang én verbetering kwaliteit leefgebied of dat wordt ingezet op alleen verbetering kwaliteit of alleen uitbreiding omvang leefgebied.

A151b – Kemphaan Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
008	Lauwersmeer	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
009	Groote Wielen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
012	Sneekermeergebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de kemphaan als broedvogel is beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Van Oordt's Mersken sluit aan op de landelijke doelstelling.

A275b – Paapje Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr.	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
004	Duinen Terschelling	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
023	Fochteloërveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	<i>Drentsche Aa-gebied</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>concept-ontwerp</i>
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	behoud	behoud	ontwerpbesluit
030	Dwingelderveld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
033	Bargerveen	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

¹⁷ De beschreven 'staat van instandhouding' wijkt af van de 'staat van instandhouding' zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument voor een nadere uitleg.

078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het paapje is beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De doelstelling van gebied Van Oordt's Mersken sluit aan bij de landelijke doelstelling.

4.4 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

<i>niet-broedvogelsoorten</i>			
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied			
Vogelsoort	Aantal gebieden	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A041 Kolgans	36	behoud	behoud
A045 Brandgans	26	behoud	behoud
A050 Smient	44	behoud	behoud

De staat van instandhouding van bovenstaande niet-broedvogelsoorten is beoordeeld als 'gunstig'. Alle gebiedsdoelen van bovenstaande soorten sluiten aan bij de landelijke doelstelling.

Appendix

Toelichting op de selectie- en begrenzingscriteria die bij de aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied Van Oordt's Mersken e.o. gebruikt zijn.

Onderstaande paragrafen zijn opgenomen in de Nota van toelichting van het Vogelrichtlijnbesluit.

3. Gebiedsbeschrijving, aanduiding leefgebied en begrenzing

3.2 Aanduiding leefgebied

Van Oordt's Mersken e.o. is aangewezen als speciale beschermingszone vanwege de aanwezigheid van beekdalgraslanden aan weerszijden van het Koningsdiep, die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het vormt het leefgebied van een soort van Bijlage I (art. 4.1) en fungeert tevens als broedgebied, overwinteringsgebied, voedselgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van de beschermingszone is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan van bedoelde vogelsoorten.

4. Vogelkundige waarden

4.1 Kwalificerende vogelsoorten

Van Oordt's Mersken e.o. kwalificeert als speciale beschermingszone vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen van Kolgans en Brandgans¹⁸ die het gebied benutten als overwinteringsgebied, voedselgebied en/of rustplaats.

Soort van Bijlage I en een trekkende watervogelsoort waarvoor het gebied aan de 1%-drempel voldoet

Soort	Art. 4	Brv ^a	Biogeogr. populatie ^b	1% Biopop ^c	% in SBZ ^d	Telperiode
<i>Kolgans Anser albifrons</i>	2	nee	NW-Siberië/ NW-Europa	6 000	2,4%	1993-97
<i>Brandgans Branta leucopsis</i>	1	nee	Rusland - Nederland	1 800	5,3%	1994-97

(a) De kwalificatie betreft in het gebied aanwezige niet-broedende vogels (indien ingevuld met "nee")

(b) Biogeografische populatie waartoe de in Nederland pleisterende exemplaren van deze soort worden gerekend

(c) Drempelwaarde zijnde 1% van de betreffende biografische populatie (biografische populatie en drempelwaarde ontleend aan Rose & Scott 1997, Waterfowl Population Estimates – 2-edition. Wetlands International, Wageningen)

(d) Aantal in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de biogeografische populatie

4.2 Andere relevante vogelsoorten

Andere trekkende vogelsoorten waarvoor het gebied van betekenis is als overwinteringsgebied en/of rustplaats zijn Smient en Grutto. De schrale graslanden zijn verder van belang als broedgebied voor Paapje (trekvoegel opgenomen in de nationale lijst van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende soorten). De biotopen van deze vogels hebben mede de begrenzing van dit gebied bepaald.

4.3 Plaatselijke omstandigheden

De in het winterhalfjaar deels onder water staande beekdalgraslanden langs het Koningsdiep fungeren als slaapplek en voedselgebied voor Kolgans, Brandgans en Smient en Grutto. Verspreid in de schrale graslanden komt het Paapje als broedvogel voor.

¹⁸ Onderstreepte soorten zijn opgenomen in Bijlage I van de Richtlijn (art. 4.1)